

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

בפני כבוד השופט מוטי פירר

תובע שכנגד חיים סדובסקי

נגד

נתבעים שכנגד
1. לי לחיאני
2. רון לוינטל

פסק דין

פסק דין זה בתביעה שכנגד, ניתן כהמשך וכהשלמה לפסק הדין שניתן ביום 10.9.20 בתביעה העיקרית ("פסק הדין בתביעה העיקרית"). עניינן של שתי תביעות הדדיות אלו, בלשון הרע אשר כל צד טוען כי חברו פרסם כנגדו.

רקע ותמצית טענות הצדדים

1. לצורך הנוחות ייקרא להלן התובע שכנגד "התובע" או "סדובסקי", הנתבעת שכנגד 1 תיקרא "הנתבעת" או "לחיאני", ואילו הנתבע שכנגד 2 ייקרא "הנתבע" או "לוינטל".
2. הנתבעת, לי לחיאני, היא חברתה ובת כיתתה לשעבר של הנערה תאיר ראדה ז"ל, אשר נרצחה בבית הספר "נופי גולן" שבקצרין בדצמבר 2006.
3. רומן זדורוב הורשע על ידי בית המשפט המחוזי בנצרת בביצוע הרצח, והרשעתו אושרה מאוחר יותר ברוב דעות בבית המשפט העליון. בימים אלו מתנהל משפט חוזר בעניינו.
4. התובע, הסבור כי זדורוב איננו הרוצח האמתי ואף העיד בתחילה מטעם ההגנה במשפטו, פרסם בין היתר ספר וסרט בנושא והוא אף שותף לקבוצת Facebook המוקדשת לכך.
5. במסגרת התביעה העיקרית, טענה הנתבעת, כי משך שנים הוביל התובע מסע הסתה והכפשה כנגדה, תוך שהוא מצביע עליה כמי שמעורבת יחד עם חברות נוספות ברצח. בכך פגע בה התובע לדבריה באופן חמור בכל מישורי חייה, פגיעה קשה הנמשכת שנים רבות. בגין כך הגישה הנתבעת כנגד התובע תביעה מכוח חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 ("החוק"). התובע מצדו כפר בכך וטען כי מעולם לא טען כי הנתבעת מעורבת במעשה הרצח, וכי במסגרת פרסומיו לא חרג מהמותר על פי חוק ("התביעה העיקרית"). שלל הפרסומים מושא התביעה העיקרית מפורטים ומצוטטים

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

- בפסק הדין ואינני מוצא לשוב ולחזור עליהם. הנתבע, עו"ד רון לוינטל, ייצג את הנתבעת בהליך המשפטי בתביעה העיקרית ואף בתביעה שכנגד זו, אליו הצטרף לייצוג עו"ד מתן שוק.
6. ביום 10.9.20 ניתן פסק הדין בתביעה העיקרית, בו התקבלה באופן חלקי תביעתה של לחיאני. נקבע כי חלק מן הפרסומים שפרסם סדובסקי בעניינה מהווים לשון הרע, חלקם זכו להגנות שונות וחלקם לא. בסופו של יום חויב סדובסקי בפיצוי לחיאני בסך 30,000 ₪ בתוספת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד.
7. להשלמת הרקע העובדתי אוסיף ואציין את הפרטים הבאים אשר קדמו להגשת התביעה העיקרית: ביום 15.5.16 שלחה לחיאני לסדובסקי, וכפי הנראה לעוד מספר נמענים נוספים, באמצעות עו"ד לוינטל, מכתב התראה בטרם הגשת תביעה. במכתב נדרש סדובסקי להסיר לאלתר את כל הפרסומים העוסקים במעורבותה של לחיאני באופן מפורש או משתמע ברצח, בכל המדיות בהן פורסמו. עוד נדרש סדובסקי במכתב להתנצל בפני לחיאני ולשלם לה פיצוי כספי הולם על השמצתה במשך עשור ("מכתב ההתראה").
8. בעקבות משלוח מכתב ההתראה, התראיינו סדובסקי וחברו רועי וויס ביום 4.7.16 לתכנית 'הצינור' אשר שודרה בערוץ 10, והציגו למצלמה את מכתב ההתראה שנשלח להם בשם לחיאני. במסגרת הריאיון אמר סדובסקי, כי ככל שתוגש תביעה כנגדם הרי שהיא חסרת סיכוי, שכן הוא מעולם לא העלה את שמה של לחיאני על הכתב כמי שחשודה ברצח. מנגד ציין, כי ישמח מאוד אם תוגש תביעה כנגדו, מפני שבבית המשפט יוכל "להוכיח את הדברים". במשפט הזה אנחנו נפרק את התיק ונגיע לאן שצריך להגיע". לקראת סיום הריאיון רמז סדובסקי כי בקרוב מאוד "כל הארץ תרעד", חכך בדעתו לרגע האם "לפוצץ עכשיו?" ולבסוף חתם "נחכה" (להלן "הריאיון לתכנית הצינור").
9. ביום 25.1.17 הוגשה התביעה העיקרית. תחילה הוגשה התביעה כנגד נתבע שגוי – חיים סדובסקי אחר, אשר שמו כשמו של התובע, אך מספר זהותו וכתובתו שונים ("כתב התביעה המקורי"). הדבר נודע לסדובסקי 'האמתי' והוא פנה לבית המשפט מיוזמתו במסמך הנושא את הכותרת 'הודעה על נמען שגוי'. לאחר שהבין זאת לוינטל, הוגש ביום 28.3.17 כתב תביעה מתוקן הכולל את פרטיו וכתובתו הנכונים של סדובסקי האמתי. האחרון משוכנע, אגב, כי מדובר ב'טעות' יזומה ומתוכננת היטב, אשר נועדה להשיג במרמה פסק דין בהעדר הגנה כנגדו. אשוב לכך בהמשך הדברים.
10. עוד ביום 25.1.2017 – היום בו הוגש כתב התביעה המקורי לבית המשפט, פורסמה ידיעה בעיתון 'ישראל היום' על ידי העיתונאי צבי הראל, אשר סיקרה את דבר הגשת התביעה ואף הובאו בה מספר ציטוטים ממנה. בידיעה צוטטה גם תגובתו של סדובסקי, על פי דברים שאמר לעיתונאי שיחת טלפון שהתקיימה ביניהם ערב פרסום הידיעה.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

11. בסמוך להגשת התביעה, העלה לוינטל בדף הפייסבוק שלו (הדף העסקי וכן הפרטי) קישור לכתבה בישראל היום, בצירוף פוסט המבהיר את הרקע להגשת התביעה. הפוסט זכה לצפייה ולתגובות ואף לוינטל עצמו השיב לחלק מן התגובות.
12. ביום 31.1.17 שודרה תכניתה של יעל דן בתחנת הרדיו 'גלי צה"ל'. בה הובא לידיעת המאזינים דבר הגשת התביעה. במסגרת התכנית הועלו לשידור לוינטל אשר חזר על עיקרי כתב התביעה, וכן סדובסקי אשר הגיב לדברים.
13. במסגרת התביעה שכנגד, טוען סדובסקי, כי הפרסומים הנ"ל אשר ליוו את הגשת התביעה העיקרית, ואשר פורסמו על ידי לוינטל, בין היתר בשליחותה של לחיאני, מהווים לשון הרע כנגדו. עוד טוען, כי התביעה העיקרית שהוגשה נגדו מהווה תביעה 'הפחדה' ו'השתקה', אשר כל כולה לא נועדה אלא להפעיל עליו לחץ פסול על מנת לגרום לו לשלם פיצוי כספי גבוה ובמהירות. מטרה נוספת עמדה לטענתו בבסיס הגשת התביעה, והיא לאפשר לנתבעים לפרסם כנגדו פרסומים מבזים ומשפילים בחסות הגנת החוק.
14. הנתבעת מצדה טוענת, כי אין לייחס לה כל אחריות לפרסומים שכן אין חולק כי היא עצמה לא פרסמה מעולם דבר מהפרסומים מושא התביעה. הנתבע טוען כי חלק מהפרסומים אותם מייחס לו התובע כלל לא פורסמו על ידו, ואילו יתר הפרסומים חוסים תחת ההגנות השונות המפורטות בסעיפים 13, 14 ו-15 לחוק.
15. למען הנוחות נחלק את הפרסומים מושא התביעה לשלושה: "הפרסום בישראל היום"; "הפרסום בדף הפייסבוק של הנתבע"; "תכניתה של יעל דן בגלי צה"ל".

פרסום מס' 1 – הידיעה בישראל היום'

16. ביום 25.1.2017, היום בו הוגש לבית המשפט כתב התביעה המקורי, פרסם כאמור העיתונאי צבי הראל בעיתון 'ישראל היום' ידיעה המסקרת את הגשת התביעה. בכתבה, אליה צורפו תמונותיהם של התובע, הנתבעת והנתבע, צוטטו מספר משפטים מתוך כתב התביעה אשר לטענת סדובסקי מהווים לשון הרע כלפיו ואלו עיקרי הדברים (בדילוגים):

סדובסקי התיימר להעיד מטעם הגנת זדורוב אך כשל בעדותו; מסתובב בארץ ומפיץ קונספירציות סביב הרצח; החליט שלחיאני היתה מעורבת ברצח ונתנה עדויות שקריות על מנת לשבש את הליכי החקירה משום שהיא יודעת מי הרוצח או מי הרוצחים; סדובסקי שם לו למטרה להשחיר את שמה של לחיאני ועל כן רתם את כל האמצעים (סרט, ספר, הרצאות, קבוצות פייסבוק) כדי לפגוע בה; הוא עושה זאת בקדחתנות מזה עשר שנים.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

בגוף הכתבה הובאה תגובתו של סדובסקי לדברים (בעקבות שיחת טלפון שהתקיימה ביום 22.1.17 בין העיתונאי לבין סדובסקי):

אני מעולם לא חשבתי שלחיאני רצחה. היא גם לא החזיקה בסכין. על פי ההודעות שלה במשטרה ומה שהיא אמרה בתקשורת סביר ביותר שהיא יודעת מעבר למה שיודע הציבור הישראלי.

פרסום מס' 2 – דף הפייסבוק של הנתבע

17. בסמוך להגשת התביעה פורסם בדף הפייסבוק העסקי של עו"ד לוינטל פוסט בו נכתב:

אנחנו מייצגים את חברתה של תאיר ראדה ז"ל לי לחיאני, זו אשר עד ההגנה, החוקר הפרטי חיים סדובסקי משוכנע שהיא הרוצחת [בהמשך ולאחר מחאתו של סדובסקי, שונה הניסוח ל-"משוכנע שהיא שותפה לרצח או מסתירה מידע על הרצח"] ואף משתמש בכל האמצעים (ספר, סרט, הרצאות, קבוצת פייסבוק) כדי להפיץ את דעותיו, זאת להזכירכם למרות שבית משפט עליון הרשיע את רומן זדורוב ברציחתה". (לפוסט צורף קישור לידיעה שפורסמה בישראל היום).

18. לפרסום בדף הפייסבוק נכתבו מספר תגובות. אחד הגולשים כתב: "מי זה הסדובסקי הזה? איך הוא קשור?" לוינטל השיב "מומחה מטעם עצמו. היה עד הגנה בתיק, אבל כמה דקות אחרי תחילת עדותו, ביקש להפסיקה ולא חזר להעיד". בהמשך כתב לוינטל: "דנציגר לא קבע שלי לחיאני היא הרוצחת או שותפה לרצח. סדובסקי כן קבע. נראה אם בית משפט השלום יותר מאמין לסדובסקי או יותר מאמין להרכב בית המשפט העליון, בית המשפט המחוזי, הפרקליטות והמשטרה".

19. ביום 31.1.17 פרסם לוינטל בדף הפייסבוק שלו קישור לתכניתה של יעל דן שהתקיימה באותו היום, תוך שהוא מציין כי לחיאני "מזה עשור מואשמת על ידי הנתבע [סדובסקי], מומחה מטעם עצמו, כי היא קשורה לרצח, מעורבת בו או מסתירה את זהות "הרוצחים האמיתיים"... הנתבע ממרר את חייה כבר עשור. הצרה היא שרבע מיליון חברי הפורום שלו בפייסבוק, נוהים אחר תיאוריית הקונספירציה שהוא מפיץ..."

20. במסגרת התגובות לפרסומים בדף הפייסבוק כתבו מספר גולשים דברים כנגד סדובסקי, כגון "נשמע שרוט; "אנשים כמוהו אוהבים לרקוד על הדם על מנת להוכיח שהם תמיד הכי צודקים"; "כל הכבוד רון! הבחור הזה פשוט חוצפן".

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

פרסום מס' 3 – תכניתה של יעל דן ב'גלי צה"ל'

21. ביום 31.1.2017 שודרה בתחנת גלי צה"ל תכניתה של יעל דן בה הועלו לשידור לוינטל ולאחריו סדובסקי. במסגרת השידור חזר לוינטל על עיקרי הטענות המפורטות בכתב התביעה ובין היתר אמר את הדברים הבאים (בדילוגים):

האיש אוסף על דעת עצמו חומר וראיות וזה לדעתו הופך אותו למי שמבין יותר מהשופטים שדנו בתיק, מרשויות החוק, המשטרה; מדבר על 3 בנות בכיתה... היא אחת מהן שלשיטתו הן או אחת מהן היא הרוצחת והאחרות הן המסייעות שלה או לפחות יודעות מי כן רצח או לא מוסרות מי כן רצח, כי הן מפחדות או שותפות לרצח; סדובסקי נקב בשמה וטען שהיא הרוצחת או שהיא שותפה לרצח... או שהיא לא זאת שאחזה בסכין, היא זאת שעמדה ליד וכל מיני וריאציות כאלה; חוזרים שוב ושוב על התיאוריה הזאת שכאילו יש לה קשר לרצח, והיא יודעת דברים, היא לא מספרת; הוא שב והופך את הבנות האלה ולחיאני ביניהן לאחראיות כביכול לרצח של תאיר; השם שלה מושחר בזכות המסע האובססיבי הזה נגדה; הוא משוחח עם אנשים ומספר שזאת כן אחזה את הסכין וזאת לא אחזה את הסכין. הוא מסביר שהיא פסיכופתית והיא קשורה לרצח ושהיא יודעת מי רצח.

22. בתגובה לדברים אמר סדובסקי באותה התכנית (בדילוגים) כי לוינטל "שיקר, בלבב, דיבר שטויות במיץ; זה פשוט שקר, מעולם לא העליתי את השם שלה; לא כתבתי את האותיות הראשונות של השם שלה כפי שנהוג, מעולם לא התייחסתי אליה; אנו פועלים אך ורק בשביל להוכיח את חפותו של רומן זדורוב; אני נסמך אך ורק על ראיות, אני לא מאשים אף אחד". עוד ציין סדובסקי באותו ריאיון כי עד למועד זה טרם קיבל את כתב התביעה לידי.

דיון והכרעה

23. כידוע, את בחינת השאלה, אם פרסום פלוני מהווה לשון הרע, יש לערוך בארבעה שלבים: "בשלב הראשון יש לבחון אם מה שפורסם עולה כדי "פרסום" במובנו של מונח זה בחוק לשון הרע; בשלב השני יש לבחון אם מה שפורסם מהווה "לשון הרע" כאמור בחוק זה, וזאת לפי משמעות הפרסומים בהקשר אובייקטיבי [...] ככל שנמצא כי "פורסם" דבר מה המהווה "לשון הרע", יש להוסיף ולבחון בשלב השלישי את תחולתן של ההגנות השונות הנזכרות בחוק, שיש בכוחן לשלול את אחריותו של המפרסם בלשון הרע. אם לא קמות הגנות מסוג זה, בשלב הדביעי והאחרון ייקבע הסעד המתאים בנסיבות העניין" (ע"א 6903/12 **Canwest Global Communications Corp נ' אלי עזור** (22.07.15)).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

24. ואולם בטרם ניגש לניתוח כל אחד מן הפרסומים במתווה ארבעת השלבים, ראוי כי נקדיש מספר שורות להגנות הקבועות בסעיפים 13(5) ו-13(7) לחוק. סעיפים אלו קובעים כך:

לא ישמש עילה למשפט פלילי או אזרחי –

(5) פרסום על ידי שופט, חבר של בית דין דתי, בורר, או אדם אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין-שיפוטית על פי דין, שנעשה תוך כדי דיון בפניהם, או בהחלטתם, או פרסום על ידי בעל דין, בא כוחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור;

(7) דין וחשבון נכון והוגן על מה שנאמר או אירע כאמור בפסקאות (5) או (6) בישיבה פומבית, ובלבד שהפרסום לא נאסר לפי סעיף 21;

25. הגנות אלו נתונות אפוא, הן לפרסומים הנעשים בתוך ההליך השיפוטי עצמו על ידי הצדדים השותפים לו ומעורבים בו (ס"ק 5), והן לפרסומים הנעשים מחוץ להליך השיפוטי בדרך של מתן דין וחשבון הסוקר את הנאמר במסגרת ההליך (ס"ק 7).

26. בענייננו, אין חולק שכלל הפרסומים מושא התביעה, אותם מייחס התובע לנתבעים, משקפים נכונה את האמור והנטען בכתב תביעתה של לחיאני, וכי אף התובע איננו טוען כי הפרסומים חורגים מהמתואר בגוף התביעה (עדות התובע, עמ' 75). ואולם לטענת סדובסקי, פרסומים אלו באו לאוויר העולם בטרם הומצאה לו התביעה ועל כן הם אינם חוסים תחת הגנת סעיף 13(7).

27. בפרשת חיר נ' גיל (רע"א 1104/07 עו"ד פואד חיר נ' עו"ד עודד גיל (2009)) הובהר, כי החיסיון המוענק לפרסומי לשון הרע תוך כדי דיון שיפוטי, לפי סעיף 13(5) לחוק הוא חיסיון מוחלט. "המחוקק ביקש לחסום את כניסתו של חוק איסור לשון הרע לאולם המשפט (במובן הרחב), וזאת ככל הנראה מתוך השקפה שסדקים במחסום עלולים להחזיר מורא ללב המשתתפים בדיון המשפטי ולהקשות עליהם למלא את תפקידם". עוד נפסק, כי לאור חשיבותה של ההגנה, חלה היא לא רק על דברים שנאמרים באולם המשפט אלא גם על "כל צעד הננקט בקשר עם ההליך בכל שלב משלביו השונים, לרבות כל פניה בכתב ומסמך הנדרש במהלך הרגיל של המשפט והמשמשו כהלכה" (רי גם ע"פ 364/73 זיידמן נ' מדינת ישראל (1974)).

28. בעניין מנו ספנות (רע"א 4512/20 חברת מנו ספנות בע"מ נ' מעין בלס (2020)), שב והבהיר בית המשפט את טעמים של הדברים:

הדברים נטועים בתכלית הסעיף [סעיף 13(5) – מ.פ.], שנועד למנוע אפקט מצנן ביחס להתבטאויות חופשיות הנאמרות בגדרו של הליך משפטי, הגם שהדבר כרוך מטבע הדברים ב"מחיר" מסוים מהיבט ההגנה על הזכות לשם טוב. דברים אלה יושמו בהמשך באופן קונקרטי גם בכל הנוגע למכתבי התראה שנשלחו בטרם נפתח הליך משפטי [...] ובלבד שקיים "קשר ברור לסכסוך משפטי קיים

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

ולהליך קונקרטי שנפתח לבסוף בקשר עם הטענות שהועלו במכתב" [...] בהקשר זה הודגש כי ככל שקיימת הקפדה על יישום הכלל האמור, אין מקום לחשש לפיו ינוצל הסעיף לרעה על מנת להקנות בדיעבד חסינות לפרסום פוגעני.

29. כללו של דבר, הגנת סעיף 13(5) פורשה בפסיקה כהגנה מוחלטת, הפורסת את כנפיה אף על פרסומים שקדמו לפתיחת ההליך בבית המשפט, ובלבד שיש קשר ברור ביניהם, כדוגמת מכתב התראה הנשלח בטרם הגשת תביעה.

30. ואולם, החוק מעניק כאמור הגנה נוספת לפרסום לשון הרע הקשור בהליך המשפטי, זו הקבועה בסעיף 13(7) והנתונה לפרסום דין וחשבון נכון והוגן על מה שנאמר או אירע בהליך המשפטי. הגנה זו מבוססת על התלות ההדדית שבין חופש הביטוי לבין עקרון פומביות הדיון, שכן מניעת הפרסום באמצעי התקשורת של המתרחש בהליך השיפוטי, תמנע את הגשמתו של עקרון פומביות הדיון – "בעבור רובו המכריע של הציבור, משמעות הדבר היא חסימת האפשרות לדעת דבר על המתרחש בהליך" (רע"א 3614/97 אבי יצחק נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ (1998), פסקה 12 לחוות דעתו של כב' השי' ת. אור, להלן "עניין אבי יצחק").

31. על-מנת להגן על עקרון פומביות הדיון, מעניקה אפוא הוראת סעיף 13(7) חסינות למפרסם, אשר אינה מותנית באמיתות הפרסום. חסינות זו גם אינה מותנית ביסוד נפשי מיוחד של המפרסם. כל שנדרש הוא, כי הפרסום ישקף באופן נכון והוגן את שאירע בהליכים אליהם הוא מתייחס. האירוע שעליו מושם הדגש בבחינת נכונות הדיווח הוא הדיון בפני בית-המשפט. תיאור הדיון הוא שצריך להיות שלם ומדויק. המפרסם, המתאר את ההתרחשות בפני בית-המשפט, אינו אחראי לאמיתות הדברים שנאמרו בדיון עצמו או להגינותם. הוא רשאי לפרסם את אותם הדברים, ללא חשש מפני חבות בלשון הרע, גם אם הוא יודע כי אינם אמת. הוא מוגן, גם אם הדברים שהוא מפרסם אינם "נכונים והוגנים", ובלבד שהדיווח על אודותם "נכון והוגן". (שם, פסקה 14).

"ודוק: הוראת סעיף 13(7) אינה מניחה היעדר פגיעה בזכות לשם הטוב בפרסום על אודות הליכי המשפט. ההצדקה להוראה זו אינה מבוססת על הנחה, כי פרסום על אודות הליכי משפט אינו יכול לפגוע בשם הטוב. אדרבא, הניסיון מלמד כי בפרסומים לא מעטים על אודות הליכי משפט קיים פוטנציאל לפגיעה בשם הטוב. עצם הצורך בהוראה זו נובע מכך, שקיימת פגיעה בזכות לשם טוב.

ההנחה שעליה מבוססת הוראה זו היא, כי התועלת הציבורית הטמונה בקבלת מידע על הליכים שיפוטיים עולה על הנזק האפשרי הכרוך בפרסום מנקודת מבטו של המתדיין, אשר שמו הטוב עלול להיפגע כתוצאה מן הפרסום. החסינות שבסעיף 13(7) מבטאת הכרעה נורמטיבית של המחוקק, שלפיה – כעניין של איזון כללי בין אפשרות הפגיעה בשם הטוב לבין סכנת הפגיעה בפומביות ההליכים אם אלה לא יובאו לידיעת הציבור – יש ליתן עדיפות לאינטרס של כלל הציבור" (שם, פסקה 15).

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

32. בעניין אב"י יצחק נקבע כי הגנת סעיף 13(7) פרוסה לא רק על פרסום הנאמר בין כותלי בית המשפט, כי אם גם על פרסום כתבי בי-דין שהוגשו לבית-המשפט, שכן יש לראות גם בהם משום "דברים שפורסמו בישיבה פומבית של בית-המשפט" (שם, פסקאות 58-63).

33. עם זאת, בעוד שבעבר חלוקות היו הדעות בשאלה, מהו מועד תחילתה של הגנת 13(7) – האם במועד הישיבה הפומבית הראשונה בה נדונו טענות הצדדים היריבים, או שמא כבר במועד הגשת כתב ההגנה (ר' א. שנהר, **דיני לשון הרע**, 1997, עמ' 208), הרי שבעניין אב"י יצחק נקבע שיש לפרש את הגנת סעיף 13(7) ככזו שחלה רק משעה שהומצא כתב הטענות לידי הצד שכנגד (פסקאות 63-64). הטעם לדבר נעוץ בין היתר בכך, שהחל משעה זו ניתנת לצד שכנגד האפשרות לעתור לאיסור הפרסום בהתאם להוראות סעיף 21 לחוק. בכך מושג איזון בין האינטרס הציבורי לפיו יוכל הציבור לקבל דיווח על הליכים המתנהלים בבית המשפט, לבין החשש מכך שהגנה רחבה מדי תנוצל לרעה, בכך שמסמכים הפוגעים קשות בשמו של נתבע יוגשו לבית המשפט במטרה לאפשר את הפצת תוכנם ללא מגבלה, ובכך ייעשה שימוש בבית המשפט כיער מקלטי פרסומים אסורים.

34. אמור מעתה, בעוד שהגנת 13(5) המתירה פרסומים הנעשים בתוככי ההליך השיפוטי עצמו הורחבה מעבר לגבולות זמן ומקום המשפט ונפרסה אף על משלוח מכתב התראה טרום הגשת תביעה, הרי שהגנת 13(7) שעניינה פרסום פרסום של הנאמר בהליך השיפוטי, פורשה באופן קפדני יותר, ותחולתה הוגבלה למועד בו הומצא כתב התביעה לידי הנתבע. (עוד לעניין הגנת סעיף 13(7) ר' ע"א (מחוזי ת"א) 56920-01-20 **ניר מעוז נ' עו"ד דוד ברהום** (2020)). אחר שורות הקדמה אלו, נשוב לפרסומים מושא התביעה.

התביעה כנגד לחיאני

35. ייאמר כבר עתה, דין התביעה כנגד לחיאני להידחות. אין חולק כי אף לא אחד מן הפרסומים מושא כתב התביעה נעשו על ידה – לא הידיעה בישראל היום, לא תכניתה של יעל דן בגלי צה"ל ואף לא הפרסומים בדף הפייסבוק של לוינטל. אשר לטענה כי לוינטל פעל בשליחותה של לחיאני ועשה את הפרסומים בהוראתה – הרי שמדובר בטענה עובדתית הדורשת הוכחה, והתובע לא השכיל להביא ולו כל ראיה לכך. אדרבה, מתקבל יותר על הדעת כי לחיאני לא הייתה שותפה לכך וספק אם הייתה בכלל מודעת לפרסומים, ומכל מקום היא לא נחקרה על כך (לחיאני לא הגישה תצהיר במסגרת התביעה שכנגד, ומטעם סדובסקי לא הוגשה בקשה לזמנה לעדות).

36. העובדה שלחיאני מסרה חומרים לעורך דינה לצורך בחינה והיערכות להגשת התביעה, אין בה כדי להקים חבות בגין לשון הרע. שיחה פרטית בין לקוח לעורך דינו לקראת הגשת תביעה, כוללת בתוכה באופן טבעי תכנים בעלי פוטנציאל פגיעה, אולם "בהתאם לתכלית החוק ולאיווננים החוקתיים, אין מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו" (ר' ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ, (2004)), שכן החוק אינו מבקש להגביל את היקף ותוכן השיח המותר שבין לקוח

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

לעורך דינו, זאת אף בלא צורך להידרש להגנות הקבועות בחוק. הדברים אמורים בקל וחומר שעה שתביעתה של לחיאני כנגד סדובסקי בסופו של יום התקבלה, גם אם באופן חלקי.

37. לפיכך, משכשלה התביעה כנגד לחיאני כבר בשלב הראשון מתוך ארבעת השלבים ולא התקיים יסוד הפרסום – התביעה כנגדה נדחת. נבחן אפוא להלן את התביעה כנגד לוינטל, בהתייחס לשלושת הפרסומים.

פרסום מס' 1 – הידיעה ב'ישראל היום'

38. סעיף 11(א) לחוק קובע כך:

פורסמה לשון הרע באמצעי תקשורת, ישאו באחריות פלילית ואזרחית בשל לשון הרע, האדם שהביא את דבר לשון הרע לאמצעי התקשורת וגרם בכך לפרסומו, עורך אמצעי התקשורת ומי שהחליט בפועל על הפרסום, ובאחריות אזרחית ישא גם האחראי לאמצעי התקשורת.

39. הפרסום ב'ישראל היום', נעשה בפועל על ידי העיתונאי צבי הראל ועל ידי מערכת העיתון. לא הובאה ראייה לכך שלוינטל הוא זה שהביא את תוכן הפרסום לידי העיתונאי ובכך גרם לפרסומו. לטענת לוינטל, לא מן הנמנע שהעיתונאי עשה שימוש בכלים עיתונאיים שונים העומדים לרשותו וכך נחשף לתוכן כתב התביעה. בידי סדובסקי עמדה האפשרות לזמן את העיתונאי לעדות ולשאול אותו כיצד הגיע לידי כתב התביעה, האם בדרך של כניסה מורשית למערכת נט המשפט או שמא נמסר המסמך לידי קודם לכן על ידי לוינטל או מי ממשרדו (יש להניח שהאחרון היה מותר על חיסיון עיתונאי-מקור ומתיר לעיתונאי לגלות האם הוא זה שמסר לו את כתב התביעה). מכל מקום לוינטל הצהיר בעדותו כי מעולם לא שוחח עם הראל ולא פגש בו (עמ' 85), עדות זו לא הוכחשה.

40. אכן, העובדה שהעיתונאי הראל שוחח טלפונית עם סדובסקי מספר ימים לפני הגשת התביעה וביקש את תגובתו, כאשר הוא אוחז בידו כפי הנראה את כתב התביעה, מעוררת סימן שאלה – כיצד הגיע מסמך זה לידיו בטרם הוגש למערכת נט המשפט, אולם לא די בכך כדי לקבוע כי לוינטל הוא זה ששלח לעיתונאי את המסמך. סדובסקי נשאל בעדותו, האם העיתונאי אמר לו באותה שיחה מפורשות כי קיבל את מסמך כתב התביעה מאת לוינטל, והשיב כי איננו זוכר (עמ' 72).

41. מסקנת הדברים היא כי השלב הראשון במתווה ארבעת השלבים לא מתקיים באשר לפרסום זה, שכן לא הוכח כי לוינטל או מי מטעמו (או לחיאני) הם אלו שפרסמו את הדברים. מעבר לכך, ואף לו הייתי סבור כי במאזן ההסתברויות יש לקבוע כי לוינטל או משרדו הם אלו ששלחו לעיתונאי את כתב התביעה עוד בטרם הגשתו, בנסיבות העניין מתקיימת לטעמי ההגנה הקבועה בסעיף 15(10) לחוק, כפי שיפורט להלן באשר לפרסומים מס' 2 ו-3.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

42. נוסף על האמור יש לזכור, כי העיתונאי הראל פנה לסדובסקי וביקש את תגובתו בטרם הפרסום ואף ציטט את דבריו בגוף הידיעה. משמעות הדברים היא כי הידיעה שפורסמה מאוזנת במידת מה, ועל כן הפגיעה בסדובסקי בעקבות הפרסום מוגבלת למדי. הדבר מצטרף לכך, שסדובסקי עצמו היה הראשון שהוציא לאור את תוכן הדברים ממסדרונות ההליך המשפטי אל זרקורי התקשורת, בכך שבחר להתראיין לתכנית 'הצינור' מספר חודשים קודם לכן ולחשוף קבל עם ועדה את מכתב ההתראה שנשלח לו.

פרסום מס' 2 – דף הפייסבוק של הנתבע, ופרסום מס' 3 – תכניתה של יעל דן בגלי צה"ל

43. הפרסום בפייסבוק שנעשה על ידי לוינטל או מי ממשרדו, כמו גם הדברים שאמר בתכנית הרדיו של יעל דן בגלי צה"ל, קדמו להמצאת התביעה לידי סדובסקי, ועל כן אינם עומדים בתנאי הגנת סעיף 13(7) בהתאם להלכת אבי יצחק. עם זאת מצאתי, כי אף אם מדובר בפרסומים הפוגעים ומכפישים את סדובסקי ואף עלולים לעשותו מושא ללעג ולבוז, הרי שהם זוכים להגנת סעיף 15(10) לחוק, הקובע כך:

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

(10) הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן.

44. סעיף זה, הנועד להקנות הגנה לפרסום שנעשה במטרה להכחיש לשון הרע קודם, שמור למקרים בהם אחת הדרכים להתמודד עם פרסום מכפיש, היא נקיטת פרסום נגדי. בעניין ביטון נ' קופ (ע"פ 8735/96 ביטון נ' קופ (1998)), נאמר:

אכן ככלל, מן הראוי כי תגובה ללשון הרע תהא בעלת תוכן ענייני הרלוונטי להכחשה ולגינוי ולא תהווה היא עצמה לשון הרע [...] עם זאת, יש לזכור כי דנים אנו בהגנה שנועדה למקרים שבהם הוכח, בין בעוולה אזרחית ובין בייחוס עבירה פלילית, כי דברים שפורסמו מהווים לשון הרע, וייחודם בכך שפורסמו בתנאים שבהם המחוקק הכיר באינטרס להגן על הפרסום.

לפיכך, אין לשלול את ההגנה רק בשל כך שבתוכן הדברים יש משום לשון הרע. שאלת הסבירות והמידתיות של אותה לשון הרע תיבחן אפוא במסגרת התנאי המצטבר השני לתחולת ההגנה, הבא לידי ביטוי בדרישת תום-הלב [...]. "מידה" ו"סבירות" יש לבחון על רקע נסיבות המקרה בכללותן, לרבות צורת הפרסום ותוכנו, המסגרת שבה נמצא הפרסום, ההקשר שבו נאמרו הדברים, מערכת היחסים הכוללת בין הצדדים, פרסומים קודמים וכדומה.

45. תנאי מוקדם אפוא לתחולת ההגנה הוא, שלפרסום מושא התביעה קדם פרסום אחר מטעם הצד שכנגד, אשר מהווה כשלעצמו לשון הרע. לא יכול להיות חולק כי תנאי זה מתקיים בענייננו, שכן

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

הפרסומים שפרסם סדובסקי כנגד לחיאני, ולמצער חלקם, אכן מהווים לשון הרע, כפי שנקבע בפסק הדין בתביעה העיקרית.

46. בפרשת גורלי (ע"פ 24/50 גורלי נ' היועץ המשפטי, פ"ד ה', 1951, עמ' 1145) נקבע, כי הגנה הניתנת לפרסום המהווה תגובה על השמצה קודמת, יכולה שתחול גם על דברים המטילים דופי במשמיץ הראשון גופו, ולא רק על הכחשה עניינית של תוכן ההשמצה, וזאת משום ש"יש הצדקה לאדם להאשים את מאשימו כדי לנקות עצמו מכל אשם באופן יותר יעיל... אם כי אין להשתמש בהזדמנות כזאת מעבר לגבולות ההגיוניים של הגנה עצמית" (עמ' 1169).

47. אכן, לא מן הנמנע כי ההגנה על שמה הטוב של לחיאני לא הייתה הסיבה בלעדית אין לפרסום, וכי לוינטל או משרדו נהנו גם הם מהחשיפה התקשורתית ומהעניין הציבורי. אולם לטעמי אין בכך כדי לגרוע בנסיבות העניין מתחולת ההגנה, ואין בכך כדי לקבוע כי הפרסום נעשה שלא בתום לב. יש לזכור כי מדובר בפרשה מתוקשרת, בה הוזכר שמה של לחיאני על ידי סדובסקי, אם במפורש ואם ברמז, כחשודה אפשרית במעורבות ברצח או כמי שיודעת פרטים אודות הרצח ומסתירה אותם מהציבור ומהמשטרה.

48. אזכיר בהקשר זה קובץ דברים שפרסם סדובסקי בעניינה של לחיאני במספר הזדמנויות, בגינם הוגשה התביעה העיקרית – "מה הסיכויים שאחת עשרה בנות נכנסות לשירותים בתוך 20 דקות ואף אחת לא רואה את האחרות ואף אחת לא רואה את התקיפה והרצח ואף אחת לא רואה את הניקיון וחמש בנות בכלל לא פונות למשטרה למסור עדות. אז מה הסיכויים שהדברים יקרו כך?... הן יודעות!!! איך אמרה לי לחיאני? "יש דברים שאני יודעת"; יש נגדן אינסוף ראיות נסיבתיות. ומה הן עשו בתגובה? שלחו את המשטרה אחרי אבי מטבריה, ילדה עם שיער ליפא, כת השטן [...] אלכס איננו צריכים לדון בשקרים שלהן, כי המטרה שלנו להוציא את רומן, אבל בבקשה אל תהיה פה בשביל השקרניות האלה; בוודאות היא [לי] לא אחזה בסכין. אבל אין לי צל של ספק שיש דברים שהיא יודעת; הן כמו פסיכופתיות מצויות, הן מאוד מאוד שרמנטיות והן גורמות לבן אדם להאמין בהן [...] איך אתה מאמין בעיניים עצומות ללי לחיאני ולנופר [...] במדינת ישראל, ראיות נסיבתיות כמו שיש נגדן מספיקות להרשעה.

49. כאמור לעיל, סדובסקי הוא הראשון שחשף את ההליך המשפטי לזרקורי התקשורת בתכנית 'הצינור', אשר קדמה להגשת התביעה. במובן זה, היריבות בין הצדדים התנהלה בשני מישורים מקבילים, הן במישור המשפטי והן במישור התקשורתי. מטרתה של תביעת לשון הרע איננה רק הפיצוי הכספי אלא גם טיהור שמו של הנפגע בעיני הציבור. במובן זה, מתן הד תקשורתי להליך המשפטי מצדו של הנפגע עשוי להוות לעתים מהלך משלים לתיקון הפגיעה בשמו, ובלבד שעומד בתנאי תום הלב ואיננו חורג מהסביר.

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

50. בענייננו, הדברים שפורסמו על ידי לוינטל ברשת פייסבוק וכן בתכנית הרדיו, אינם חורגים מהסביר בנסיבות העניין, ואף שאינם בהכרח מדויקים עד תום, סוף סוף אינם רחוקים מהממצאים שנקבעו בפסק הדין בתביעה העיקרית. יש אפוא לקבל כי מטרת הפרסומים מס' 2 ו-3 הייתה לגנות או להכחיש את הדברים שפרסם סדובסקי כנגד לחיאני קודם לכן, וכי בנסיבות העניין אין מדובר בפגיעה הגדולה מהדרוש על מנת להגן על שמה של לחיאני.

51. אכן לשון הסעיף – "הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן" – עשוי לרמוז לכך שמדובר בהגנה דווקנית אשר יש לפרשה בצמצום. לו הייתי סבור כי עיקר הפרסום נועד לפרסם ולפאר את משרדו של עו"ד לוינטל, יכול שהיה בכך כדי לשלול את תחולת ההגנה. ואולם, לנוכח היקף וחומרת הפרסום שנעשה על ידי סדובסקי כמפורט לעיל, שוכנעתי כי מטרתו העיקרית של הפרסום הייתה לגנות ולהכחיש את פרסומיו של סדובסקי, והדברים לא חרגו מהסביר והדרוש בנסיבות העניין.

52. לעיל קבעתי כי אין לייחס את מעשה הפרסום שעשה לוינטל ללחיאני, שכן לא הוכחו קיומן של יסודות השליחות. ואולם אין בהפרדה זו בין השניים ובקביעה שלא הוכחו יחסי שליחות ביניהם, כדי לשלול את הגנת סעיף 15(10). סעיף זה איננו מתנה את קיומה של ההגנה בכך שהמפרסם הוא זה שנפגע מדבר הפרסום הקודם, ולא מן הנמנע שההגנה תחול גם כאשר המפרסם מבקש להגיב על לשון הרע שפורסם כנגד אחר אף אם הוא איננו שלוחו (ר' שנהר, 301). לעניין זה ניתן ללמוד על דרך ההיקש מסעיף 15(3), הקובע הגנה למי שמפרסם דבר "לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר" (לדיון נרחב ביסודות הגנת 15(10) ר' ע"פ 8735/96 ביטון נ' קופ (1998); ע"א 334-89 רבקה מיכאלי נ' בלה אלמוג (1992)).

53. כללו של דבר – הגעתי לכלל מסקנה כי פרסומיו של לוינטל ברשת פייסבוק כמו גם דבריו בתכניתה של יעל דן ב'גלי צה"ל', חוסים תחת הגנת תום הלב, הקבועה בס"ק 15(10). אשר לתגובות שפרסמו אחרים לדבריו של לוינטל בדף הפייסבוק – לא מצאתי לייחס לאחרון אחריות בגינם. לדברי לוינטל הוא מיהר להסירם לאחר מחאתו של סדובסקי, כמו כן ממילא מדובר בפרסומים המהווים הבעת דעה והחוסים תחת הגנת סעיף 15(4) לחוק.

סוף דבר

54. לא הוכח כי מי מהפרסומים מושא התביעה נעשה על ידי לחיאני; אשר לפרסום ב'ישראל היום' – לא הוכח כי נעשה על ידי לוינטל; אשר לפרסומים ברשת פייסבוק ובתכניתה של יעל דן – אלו חוסים תחת הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 15(10) לחוק.

55. אין בידי לקבל את עמדת סדובסקי לפיה כל מטרתה של התביעה העיקרית היתה 'השתקה', 'הפחדה' או ניסיון 'לעשות כסף מהיר'. אדרבה, התביעה העיקרית נועדה להביא לתיקון הפגיעה

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"א 56502-01-17 לחיאני ואח' נ' סדובסקי ואח'

שנגרמה ללחיאני בעקבות הפרסומים שפרסם סדובסקי כנגדה, והתביעה אף התקבלה בחלקה. אכן, הגשת תביעה כספית בסכום של כחצי מיליון שקלים כנגד אדם, מהווה אירוע אשר עלול להטרידו ולהפחידו, אולם שעה שהתביעה נמצאה מוצדקת ולו באופן חלקי, ברי שמוטיב ההפחדה וההשתקה הוא משני בלבד. מעבר לכך, אין חולק כי אחת ממטרותיו של חוק איסור לשון הרע, היא אכן להרתיע ולמנוע מבני אדם מלפרסם לשון הרע כנגד אחרים, בבחינת "נצור לשונך מרע" (תהילים ל"ד).

56. עוד אין בידי לקבל את טענות סדובסקי לפיהן, העובדה שהתביעה העיקרית הוגשה בראשיתה כנגד אדם אחר בשם חיים סדובסקי, מלמדת על תרגיל מתוזמן ומתוחכם שנועד לקבל בדרך מרמה פסק דין בהעדר הגנה. אין כל טעם ותועלת בתרגיל כושל כגון זה, שכן אותו סדובסקי שגוי יכול היה להגיש כתב הגנה, להוכיח כי לא פרסם מעולם דבר כנגד לחיאני ובכך היתה התביעה נדחית. מעבר לכך, הדבר לא הביא כל תועלת ללחיאני או לעו"ד לוינטל, אלא אך גרם לעיכוב ההליך בחודשים ארוכים ומיותרים.

57. מנגד, אינני מקבל את טענת לוינטל לפיה, כל מטרתה של התביעה שכנגד לא הייתה אלא כדי לתקוע טריז בין לחיאני לבין עורך דינה ובכך להפוך את הייצוג לבלתי אפשרי. דומה כי קצפו של סדובסקי יצא דווקא בעקבות הפרסומים בתקשורת אשר ליוו את דבר הגשת התביעה, ולא דווקא על עצם הגשתה.

58. סוף דבר – התביעה נדחית.

59. התובע מר סדובסקי יישא בהוצאות הנתבעים גבי לחיאני ועו"ד לוינטל ובשכר טרחת עו"ד בסך כולל של 16,000 ₪.

60. בקביעת שיעור ההוצאות ושכר הטרחה הבאתי בחשבון בין היתר את סכום התביעה, את האופן בו נוהלה, את התעריף המינימלי המומלץ, וכן את סיכויי התביעה מראש כנגד לחיאני. מנגד הבאתי בחשבון את העובדה שלחיאני לא מצאה לנכון להתייצב לשני הדיונים האחרונים, בלא שניתן לה היתר לכך מראש על ידי בית המשפט ואף בניגוד להחלטה מיום 31.7.17. עוד לא נעלמה מעיניי בקשה שהוגשה ביום 10.2.22 לדחיית מועד בתיק מקביל (ת"א 19-03-47940) בה הובהר כי בעלת הדין בהליך זה אמורה להגיע מחו"ל לצורך הדיון.

ניתן היום, כ"ו אדר א' תשפ"ב, 27 פברואר 2022, בהעדר הצדדים.

מוטי פירר, שופט